

Justis- og beredskapsdepartementet

Leveres kun elektronisk

Deres ref.

Vår ref.

Oslo

20/2490 EP AMSL/bj

TSL

2020-06-02

Høringsuttalelse vedr. forslag om forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak

Innledning

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 2020-05-26 med forslag til særskilt forskriftsregulering av forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak.

Det foreslåtte regelverket er i stor grad avledet av rekonstruksjonsloven som trådte i kraft 2020-05-11. Overordnet støtter vi regelverkets intensjon om å redusere risikoen for at levedyktige virksomheter går over ende som følge av koronasituasjonen, og at man må kunne ha en forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak slik det er foreslått. Innenfor den knappe høringsfristen har ikke Finansieringsselskapenes Forening identifisert konkrete forhold i forskriftsforslaget som avstedkommer kommentarer fra vår side.

Vi vil imidlertid kommentere enkelte overordnede forhold relatert til regelverket som sådan, samt den prosessen som ledet frem til hhv. rekonstruksjonsloven og forskriftsforslaget som nå er sendt på høring med 4 virkedagers frist for å gi uttalelse.

Rekonstruksjonsregelverket

Rekonstruksjonsregelverket favoriserer virksomhetens eiere og ansatte på bekostning av de finansforetakene som er eksponert mot den samme virksomheten. Dette kommer særlig til uttrykk i lovens § 19 jfr. pantelovens § 6-5, som åpner for at lån til drift av virksomheten i rekonstruksjonsperioden kan sikres med pant / legalpant som går foran alle andre etablerte panteretter. Foruten at dette kan vanskeliggjøre eksisterende panthaveres adgang til å tiltre pantet, vil panthaverne også få svekket verdien av sine panteretter, selv om disse er tinglyst på første prioritet og følgelig burde ha rettsvern overfor senere tilkomne kreditorer. I praksis innebærer regelen dessuten at drift under rekonstruksjonsperioden i noen grad vil skje for regning og risiko av virksomhetens hovedbankforbindelse.

Rekonstruksjonsloven er vedtatt med midlertidig varighet til utgangen av 2021. Videre er loven iht. sitt navn begrenset til økonomiske problemer som følge av utbrudd av sykdommen covid-19. Kravet om at de økonomiske problemene må skyldes covid-19 er imidlertid ikke lett å gjenfinne i selve lovteksten. Heller ikke i lovproposisjonens merknader til § 1 (Virkeområde) eller § 2 (Vilkår for åpning av

rekonstruksjonsforhandling. Rekonstruksjonsforhandlingens formål) er det stilt krav om at de økonomiske problemene må være forårsaket av covid-19. Dette etterlater uklarhet om de økonomiske problemene må ha sammenheng med covid-19 i det hele tatt for at loven skal komme til anvendelse, eller om loven er ment å gjelde generelt. I høringsnotatet står da også følgende:

«På sikt er målet å utrede permanente regler om rekonstruksjon, som bygger på og videreutvikler løsningene i den midlertidige loven.»

Vi legger imidlertid til grunn at loven, og dermed også forskriften som nå er sendt på høring, er begrenset til situasjoner der sykdommen covid-19 har ført til en akutt svikt i skyldnerens inntekter, slik at dette er den direkte foranledning til de økonomiske problemene som søkes avhjulpet. Den hastige lovprosessen var begrunnet nettopp i slike hensyn, ref. følgende innledende ordlyd i kapittel 1 i Prop. 75 L (2019-2020):

«Justis- og beredskapsdepartementet legger i denne proposisjonen frem forslag til en ny midlertidig lov om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19. Hovedformålet med lovforslaget er å redusere risikoen for unødige konkurser i levedyktige virksomheter som er rammet av en akutt svikt i inntektene som følge av utbruddet. Effektive rekonstruksjonsregler kan bidra til at bedrifter som under normale omstendigheter er lønnsomme, i større grad kan reddes og arbeidsplasser og verdier sikres.

De akutte effektene av utbruddet av covid-19 for norsk økonomi gjør det ønskelig å raskt kunne få på plass nye regler om rekonstruksjon.» (Våre understrekninger.)

Rekonstruksjonsregelverket griper inn i sentrale prosesser på formuerettens område og påvirker rettsstillingen til eksisterende panthavere. Det bør derfor være i alles interesse at et slikt regelverk er entydig utformet og har en bred forankring hos de involverte parter.

Høringsprosessen

Ifølge høringsnotatet støtter både rekonstruksjonsloven og den tilhørende forskriftsreguleringen for små foretak seg på Leif Villars-Dahls utredning fra 2016. En slik utredning er en tidlig fase av en mulig lovprosess, og da utredningen ble sendt på høring samme år mottok departementet kun 12 svar med materielt innhold, hvorav de fleste fra forvaltningen selv.

Utredningen ble skrevet uten kunnskap om koronasituasjonen og de forhold som i dag begrunner implementeringen av regelverket. Videre inneholdt ikke departementets ledsagende høringsbrev i 2016 noen kommentarer til utredningens innhold – høringsbrevet opplyste kun at departementet med dette sendte Leif Villars-Dahls utredning på høring.

Noen senere høring av et nærmere konkretisert forslag til regelverk som også departementet slutter seg til, er ikke gjennomført. Når man nå har implementert regelverket som ble konsipert i en énpersonsutredning i 2016, så har dette langt på vei skjedd uten den involvering av miljøer utenfor forvaltningen som man kunne forvente i en sak som berører så sentrale interesser for næringslivet og finansforetakene. I lovproposisjonen pkt. 2.1 står det da også:

«De akutte effektene av utbruddet av covid-19 for norsk økonomi gjør det ønskelig å kunne vedta mer effektive regler om gjeldsforhandling raskt. Denne proposisjonen er derfor utformet på kort tid med begrenset utredning.»

I likhet med loven ser også forskrift om forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak ut til å bli implementert etter en begrenset utredning. I høringsnotatet bruker departementet et brev fra Konkursrådet som primærkilde¹ for sine vurderinger. Selv om vi har tillit til både Konkursrådet og departementet er det beklagelig at høringsfristen på 4 virkedager ikke gir oss tid nok til å avstemme disse vurderingene med våre medlemmer.

Vi har forståelse for at det i dagens situasjon benyttes kortere høringsfrister enn det utredningsinstruksen gir anvisning på. Vi vil likevel påpeke at risikoen for å iverksette forhastede regelendringer øker når man ikke drar nytte av den kvalitetssikring en regulær høringsrunde normalt medfører. Høringsfrist på mindre enn én uke bør være begrenset til situasjoner med tilsvarende tidsnød for implementering av regelverket².

Det følger av høringsnotatet at målet på sikt er å utrede permanente regler om rekonstruksjon. Hvis dette gjøres ber vi om at finansnæringen inviteres til å ta del i denne prosessen i god tid, slik at departementet kan nyttiggjøre seg praktiske innspill fra næringslivet og finansnæringen ved utformingen av det endelige regelverket.

Med vennlig hilsen

FINANSIERINGSSKAPENES FORENING

Tom Slungaard
Juridisk direktør

¹ Det er vist til Konkursrådet 59 ganger i høringsnotatet. Knappt noen andre kilder er nevnt.

² Tidligere i år ble forslag til nedsettelse av inndrivingskostnader ifm. inkasso sendt på høring med 7 virkedagers frist for å gi uttalelse. Den korte fristen var begrunnet i koronasituasjonen, selv om regelendringene er ment å gjelde permanent. Halvannen måned etter fristens utløp er fortsatt ikke forskriftsendringene gjennomført.